

AKTUALIZÁLT RIGMUSOK ÉS ATEISTA ESKÜVŐI SZERTARTÁS AZ 50-ES ÉVEKBŐL

Az 50-es években a romániai magyar közművelődésben is nagy teret hódított a tömegesen gyártott rigmusok és csasztuskák felhasználása. Intézményekben, vállalatokban, kultúrházakban kötelező volt az „agitációs brigádok” megalakítása, amelyek megfelelő alkalmon rigmusba szedve, a kommunista ideológia szellemében dicsérték meg az élenjárókat, s gúnyolták ki a lemaradókat. A Művelődési Útmutató, a Dolgozó Nő című országos folyóiratok, valamint a rajoni napilapok biztosítottak teret e műfajnak, a színdarabok, táncleírások, dalok mellett.

A rigmusnak alkalmi, politikai agitációs szerepe volt. Ebben is a szovjet példát tekintették követendőnek. Voigt Vilmos „félnépi amatőr rögtönzés”-nek nevezi.¹ Elsősorban tehát nem a nép találta ki, terjesztette ezeket a csasztuskákat, hanem a hivatalos megbízottak, a népművelők, az írók, alkalmazkodva a hatalom politikai-ideológiai elvárásaihoz.

A magyar népszokások is alkalmat kínáltak a rigmusok aktualizálására, alkalmazkodóképességük, hajlékonyságuk, dramatikus jellegük tette őket erre alkalmassá. Az átírat, az aktualizálás egyúttal a népi vagy félnépi költészet átmentésének is eszköze volt a diktatorikus társadalomban, hiszen felhasznált hagyományos elemeket is. Szerzőik, elsősorban a falusi értelmiségiek, valósággal írónak érezhették magukat.

A hagyományos lakodalmi rigmusoknak új szellemiséggel való megtöltése azért született, hogy a templomi esküvő vallásos jellegét háttérbe szorítsa, s a materialista életfelfogást terjessze. A lakodalmakat a kultúrházban tartották a kommunista meggyőződésűek, ateista szellemben, az egyházi rítus megkerülésével. Itt meg kellett tartani bizonyos szokásvezetési hagyományt, mert a lakodalom hagyományos menete ezt megkövetelte. Másrészt a falusi násznép jobban szerette az ismert rigmusokat, idegenkedett a politizáló szövegektől. A szerző ezért csak néhány szó kicserélésére szorítkozott, esetleg új szövegrészt toldott be Isten nevének elkerülésére, a közös gazdálkodás előnyeinek, az osztályellenség elleni harcnak a hangsúlyozására. A „megújított” lakodalmi rigmus így betöltötte azt a szerepet, hogy megmentette a hagyományos szokást, de az aktualizálással politikai céloknak is megfelelt, amelyeket a népművelő el akart érni. Itt viszont a közösség nem formált, nem alakított, nem is sajátította el az átírt szöveget – megszűnt a közösség teremtő ereje. Oka az, hogy a közösség nem fogadta el

a ráerőszakolt társadalmi-politikai rendszert, melyet ezek az új rigmusok is megpróbáltak „belopni” életébe. A paraszti közösség, a falu, a vidék nem fogadta el a kötelező terménybeadáást (kvótát), a kulákok elleni harcot, a kollektív gazdaságok szervezését.

Ezek a rigmusok alapvetően felsőbb akarat alapján születtek, s nem közösségi termékeként, hanem színjátékként kerültek a közösség elé. Ez a rigmusköltészet tehát nem lehet része a népköltészetnek, mert megszületésénél a közösségnek nem volt szerepe, s nem vallotta magáénak, nem fejlesztette tovább, hanem – ahogy módja nyílt rá – visszatért a régi, hagyományos vőfélyversekhez. A szocialista rigmusköltészet nem válhatott sem igazi irodalomná, sem igazi népköltészetté. A rigmus hiába mellőzte a valóságos utalásokat, mert a faluközösség – a kisszámú pártaktivistát kivéve – egyháza tagjaként továbbra is megőrizte vallását és hitét. Előadták viszont részleteiben vagy egészében ezt a színjátékot azok, akiktől a materialista gondolkodást és viselkedést megkövetelte a kommunista pártfegyelem.

Mint propagandisztikus eszközök már feledésbe merültek ezek a rigmusok, melyek igen jól jellemzik a letűnt korszakot, akaratlanul is parodisztikus képet nyújtva róla.

A Maros megyei, Nyárád menti hagyományos lakodalmi rigmusok egyik régi gyűjtője és aktualizálója, az ateista esküvők rigmusainak szerzője Imreh Sámuel, Székelykakasdon lakó nyugdíjas.

1925. április 15-én született Székelykakasdon. Szülei 15 hektár földdel rendelkeztek, a faluban jómódú birtokosoknak számítottak. Kuláklistára csupán azért nem kerültek, mert öt gyermekük között oszlott szét a föld, s végül az egész birtok bekerült a kollektív gazdaságba. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, előbb magyar, majd az átalakított iskolában román nyelven. 1940-től Marosvásárhelyen tanul, előbb a Polgári Iskolában, végül az Ipari Iskolában. 1943-tól a magyar hadseregben szolgál, kikerül a frontra. Szülőfalujába hazatérve 1944-ben helyettes tanító, majd 1947-től behívták a román hadseregbe szolgálni. 1945-től tagja lett a Romániai Népi Szövetségnek, 1946-tól a Román Kommunista Pártnak.

1950-ben, a nagy pedagógushiány idején, helyettes tanítói állást kap Haranglábban azzal a feltétellel, hogy magánúton végezze el a tanítóképzőt, amit meg is tett. Haranglábban ismerte meg a magyarláposi születésű Brauer Erzsébet tanítónőt, akit 1951-ben feleségül vett. Kislányuk, Ildikó, 1952-ben született.

1952-től Meggyesfalván lett tanító, innen került a megyei tanfelügyelőségre, tanfelügyelő beosztásba.

Négy évi házasság után elvált a feleségétől. Válásukat egyrészt az okozta, hogy a férj meggyőződéses materialista világnézetével ellentétben a feleség hithű katolikus volt. A családban a nézeteltérések valójában abból származtak, hogy a férj aktivistaként alig tartózkodott családjával, terepmunkája elvonta a családi élettől. Válás után többé nem nősült meg.

1953–56 között elvégezte a pártegyetemet, közben a Székely Népi Egyesület szervezője lett, ezután megyei aktivistaként tanügyi, kulturális és sportfelelős.

1957-től a nyáradszeredai Művelődési Ház, 1959-től a mezőbándi Rajoni Kultúrház igazgatója, innen áthelyezik a mezőpaniti Rajoni Művelődési Házhoz szintén igazgatónak. Utolsó munkahelye 1967-től a Tartományi Mezőgazdasági Terménybegyűjtő Központ. Innen vonult nyugdíjba.

Nyugdíjas éveit szülőfalujában tölti, írásait gyarapítva és rendezgetve. 65 éves korában agyvérzés érte, melyből egy év alatt szerencsésen felgyógyult. Leánya és három serdülőkorú unokája nála töltik a nyári vakációját, megművelik a kertet. A visszakapott 10 hektárnyi földjét részében dolgoztatja meg. Leánya, aki Marosvásárhelyen iskolai asszisztensnő, hétvégeken is jár a faluba édesapja gondozására.

Már diákkorában verselgetett, s tanító korában a hagyományos lakodalmi rigmusokat is összegyűjtötte Maros megye különböző falvaiból. A rigmusok aktualizálását, pártos szellemben való átdolgozását aktivista korában, elsősorban agitációs brigádok számára végezte. 1954-ben került először sor arra, hogy saját költésű, kommunista szellemiségű rigmusait előadják, mégpedig egy pártaktivista papnélküli, falusi temetésén. Azért fordultak hozzá, mert a halott családja egyházon kívüli volt. Mint meséli, tehetségének híre ment, s megkérték, hogy írja meg az ún. IMSZ (Ifjú Munkás Szövetség) – esküvők menetét és rigmusait azok számára, akik pártfunkciójuk miatt kiléptek az egyházból. Sok kísérletezés után született meg a teljes, letisztázott változat. Több száz példányban gépeltette le, s terjesztette az akkori Magyar Autonóm Tartomány falvaiban és mezővárosaiban. Szülőfalujában, Székelykakasdon sohasem adták elő, mindenki templomban esküdt, hagyományos rigmusokkal. De – amint visszaemlékszik – több mint ezer személy kérte el tőle, hogy agitációs brigád számára felhasználják, részletekben, vagy teljes IMSZ-esküvőkre. A szerző egyetlen egyszer vett részt a maga szerkesztette esküvői ceremónián, egy vármezői IMSZ-esküvőn. Művét ki is akarták adni, de csupán részletek jelentek meg belőle nyomtatásban, beleszóve a román népszokásokat is. A szerző semmilyen szerzői díjat nem kapott, egyetlen kinyomtatott részlet birtokában sincsen a mai napig sem, csupán a teljes kézirat. Aktualizált ateista műsorait a művelődési házakban adták elő, s nemcsak lakodalmi rigmusokat, hanem halotti búcsúztatókat, születésnap felköszöntőket, nyugdíjazási ünnepek műsorát is.

Az általa írott összesen 31 lapnyi anyagot három csoportba rendszereztem.

1. A hagyományos vőfélyversek, melyek a népi dramatikus szokásokhoz fűződnek (kb. az anyag 10%-a).

2. Az Imreh Sámuel által költött új rigmusok, melyek vagy hagyományos

székely népszokásokat verselnek meg vagy vőfélyvers-kiegészítőkként írótak (kb. 30%-ban).

3. A lakodalmi szokások átírása kommunista szellemben (kb. 60%-ban).

A kézirat megértése érdekében szükségesnek látom leírni a Nyárád menti hagyományos esküvői szokásokat.

A menyasszony a helybeli varrónőnél varratta meg az esküvői ruháját, csak a fehér koszorút és fátyolt vásárolta meg a városból. Ruhája: hosszúkarú ing, fehér fersing, derekas szoknya, fodros kötény. Haját hátrafésülve egy vagy két ágba fonta, lábára száras cipőt húzott. A vőlegény fehér inget, piccses nadrágot, kabátot vett fel, kemény szárú csizmát viselt, s piros muskátlit tűzött a gomblyukába.

Két vőfély és két násznagy vezette le a szertartást.

Az esküvő előtt három héttel volt a kikérő, a leánykérés. A leány családjánál a két örömapa s a szekeres, aki a fiú apját vitte, elfogyasztott egy közös ebédet vagy vacsorát. A vendégségbe (a lakodalomba) egy héttel hamarabb hívogattak a vőfélyek. Előbb a nyoszolyólányokat hívták meg, azután a násznépet. A bűtort a leány az apjával egy héttel hamarabb vitte el a vőlegény házához ökörszekérrel, s az első házba rendezték be az új párnak. A lakodalom szombati napon délelőtt 10 órakor kezdődött. A násznép a két háznál külön-külön gyülekezett, a leányos háznál a leány rokonai, a fiús háznál a fiú rokonai. A vőlegény násznépe azután indult el a menyasszony után, miután a vőfélyek elbúcsúztatták a vőlegényt. A menyasszonyt is rigmusokkal kérték ki a vőfélyek. Előbb álmenyasszonyt hoztak ki a házból a menyasszony helyett: öregasszonyt, cigányt, kislányt, nyuszóányt, s csak végül a menyasszonyt. A menyasszonyt is a vőfélyek búcsúztatták el a családjától, szomszédaitól. A két násznép együtt indult el a templomba. Indulás előtt és a templomból kijövetkor a vőfélyek rigmust mondtak. A násznép a templomból a vőlegényes házhoz vonult, ahol az örömszülők fogadták a kultúrotthonba, a lakodalmi ebéd és a multság színhelyére, ahol az ételeket a vőfélyek rigmusaival tálalták. Ugyancsak rigmussal szedik össze az ajándékokat és a pénzadományt. Következik a menyasszonytánc és a kontyolás, szintén a vőfélyek rigmusaival.

Imreh Sámuel lakodalmi leírása a folklorizálódott vőfélyversekből is tartalmaz jónéhányat, a szerző gyűjtésében. Ezekből az *Uram, uram* megszólítást kihagyta, kicserélte, s néhol a rigmust saját verseivel megtoldva közölte.

I. A következő fejezetekben találunk hagyományos vőfélyverseket: a menyasszonybúcsúztató, az I. vőfély hívogatója, nyoszolyólány kikérője, a vőlegénybúcsúztató egyes részletei, a menyasszonyos háznál való beköszöntő, a néptanácstól kijövet (eredetileg a templomból kijövet), valamint az ételek és italok feltalálására elmondott rigmusok, a pálinka, a tormás hús, a bor, a paprikás, a becsináltleves, a sült, a töltött káposzta felszolgálá-

sakor elmondott versek, az asztalhoz ültetésre való felszólítás, a tréfás vőlegény- és menyasszonycsúfoló, a szakácsné fájdalomdíja, a lepény, tészták, torta feltalálására mondott versek. Hagyományos rigmusokat találunk a menyasszonytáncra szólításkor, asztalbontáskor, az új asszony bemutatásakor, ágybetörés bejelentésekor.

II. Az Imreh Sámuel által költött rigmusok alkotják a következő réteget. Ezek vagy székely népszokásokat verselnek meg, vagy vőfélyvers-kiegészítőkként születtek. A helyi szokást hangoztató rigmusban például „leányos táncra” és „verbunkra” biztatja a fiatalokat. A Hívogatóvers népszokást szed rigmusba: bokrétát kér a legények kalapjába s szalagokat a vőfélypálcákra. Szintén népszokást versel meg, amikor a II. vőfély arra kéri a nyoszolyálónyokat, hogy tűzzenek zsebkendőt a hívogatók mellényzsebébe, s erre rigmussal válaszol a nyoszólány. A násznép meghívása is a szerző verse. Az I. vőfély versben kéri el a kultúrotthont a lakodalomra. A Vőlegénybúcsúztatót megtoldja, és Beköszöntőt ír a menyasszonyos házhoz. Ismét népszokás rigmusbaszedése következik: megverseli a menyasszonykérés és kiadás körüli alakoskodást. A szerző versével indul a násznép a néptanácshoz. A néptanácsnál Vőfélyi bejelentőt iktat be az esküvőbe. A néptanács előtt versben és prózában ad utasításokat arról, hogyan kell felállni a néptanács eskető szobájában. A Családjogi Törvény alapján prózában írja le a néptanácsi titkár esketőszövegét. Ugyancsak prózában dramatizálja a házasságkötési szertartást. Szintén saját szerzemények a vacsora előtti rigmusok, a mulatozásra biztatás, az elkésők miatti várakozás szövege. Az öt pohárköszöntő a szerző egyéni ötlete, nem hagyományos szokás. A Násznagyi beszéd elmélkedés a házasságról, egyetlen értéke, hogy felsorolja a korabeli bútorokat és asszonyi munkaeszközöket (láda, ágy, dívány, tőkgyalu, lábos, sajtár, sütőlapát, üst).

A kézirat jelentős részét teszi ki a lakodalom dramatikus szokásainak átírása kommunista szellemben, ateista szertartással (ún. IMSZ-esküvő).

Már az 1. oldalon a Sirató, az IMSZ titkár megnyitó szövege hivatkozik a békeharcra. A hívogató után a menyasszony „*Isten veletek*” helyett „*Boldogság veletek*” köszönéssel búcsúzik a vőfélyektől. A vőlegény elvtársaknak nevezi a vőfélyeket, Pistát, Jóskát, s a dolgozókhöz küldi a lakodalomba hívni őket. Az I. vőfély így aktualizálja a vőfélyverset:

*Továbbra is kérünk, legyél büszkeségünk,
Pártunk tanításán vezéreljél bennünk.*

A II. vőfély így biztatja a vőlegényt:

*Adjatok hazánknak sok ügyes dolgozót,
Gazdag szép hazánkban boldog az életünk.*

*Ha netán mégis több hely nem lenne,
Repülünk rakétán a magas egekbe.*

A kézirat 5. lapján megjegyzésben, rendezői utasításként a szerző hangsúlyozza, hogy a legény- és leánybúcsúztatót az IMSZ alapszervezet rendezi, s meghívja a nem IMSZ tagokat is, „felhasználva ezt az alkalmat a szervezeten kívüli ifjak bevonására az IMSZ-be”. Itt megjelöli az esküvő politikai célját. A hívogatóvers „Isten áldása” helyett a „föld áldását” kéri a meghívott ház népére. Már itt utal az egyházi esküvő mellőzésére:

*Akkor teszen esküt a törvény nevében,
Hogy mátkájával boldogságban éljen,*

s az esküvő szót kerülve ünnepségről beszél. A szertartás új változatát ősi szokásként emlegeti a vőfély:

*Méltán az ős népi székely szokáshoz
Tiszta szeretettel menjünk a tanácshoz,
Az anyakönyvvezető, elnök, titkár előtt
Írják be nevüket, mondják el az esküt,
Fogadalmat tenni a kultúrotthonba.*

Miután a menyasszonynak megköszöni a bokrétát és a pálcadíszítést, így köszön el a II. vőfély:

*Kívánunk örömet, sok szerencse veled,
Érezd mindig népi rendszerünk jóságát.*

A II. vőfély a nyoszolyólánytól piros zsebkendőt kér, és ezt ősi népi színnünknek nevezi (nem szerelmi szimbólumra gondolva). A násznép meghívásakor a vőfély ismét hangoztatja az egyházi esküvő mellőzését:

*A néptanácsnál tartja esküvőjét,
A kultúrotthonban boldog menyegzőjét.*

A búcsúzás az előbbiekhöz hasonló: „Addig is boldogság legyen kelmetekkel” – ami egyáltalán nem népi köszönési forma. A II. vőfély rigmusaiban a megszokott *uram, uraim* megszólítás vagy a népies *bátyám, szomszéd, rokon* helyett a falun soha meg nem honosodott *dolgozót, munkatársat* emleget, akár a pártgyűlésen:

*Ősatyáink is, mikor házasodának
Minden dolgozót ők oda meghívának.*

*Akkor esik jól a dolgozó falatja,
Ha maga körül munkatársait láthatja.
De minden dolgozót tiszta szívvel várunk.*

Az I. vőfély kommunista szövegekkel jelenti be a néptanácsnál az esküvőt:

*Tisztelt elnök elvtárs, mindannyiunk atyja,
A pártot, s a népet itt is magasztaljuk.
Éljen!*

A II. vőfély mint politikailag megfelelő ifjakat jelenti be az esküvő előtt álló fiatalokat:

*IMSZ tagsághoz hűek, a munkában elsők,
Szép szabad hazánkat s a törvényt becsülik.*

A II. vőfély a kultúrotthon nagytermének igénylésekor egyúttal másort is kér a lakodalomra (erről aztán többet nem esik szó). *További fejlődést népi kultúránkban* – emeli ki a népnevelési szándékot.

A menyasszonyért induláskor a vőfély a násznépet *tisztelt elvtársaknak* szólítja, majd ismerteti a szertartás programját:

*Először őket a néptanácsához visszük,
Az anyakönyvvezetőnél szépen bejegyezzük,
Majd a falunk teljes közönsége előtt
A kultúrotthonban tegyék le az eskü.*

A vőfély Vőlegénybúcsúztatója is politikázó. Az apa érdeme, hogy hű fiat nevelt szép szabad hazánknak, majd a vőfély megígéri, hogy az egész nép előtt tesz majd fogadalmat a vőlegény. A vőlegénybúcsúztató után a násznép a menyasszonyért indul, s közben az agitációs brigádok csasztuskáinak mintájára a szerző kurjantásokat ír az új életről, az osztályharcról, a kollektív gazdaságról, az egyenlőségről:

*Szép az élet, ragyog a nap,
Új életünk tavasza van!
Nyárádmenti gyerek vagyok,
Kollektívben élen járok!*

*Ne sírj Kati, most már mindegy,
Kollektívbe nem léptél be!*

*Találtam én szeretőt,
Kollektívából, a legelsőt!*

*Házasodj meg, ne panaszkodj,
Kollektívban nem lesz adód!
Szép a tavasz, szép a nyár
csendőr, jegyző nincsen már!*

*Nem kérünk mi gazdaságot,
Csak megértő házastársat!
Fene eszi a kulálkját,
Mért nem veszem az ő lányát.*

A menyasszonyos háznál a Beköszöntő az elvtársakhoz beszél, a násznépet *elvtársaknak* nevezi. A Menyasszonykikérőben a vőfély a menyasszony legfontosabb tulajdonságaként azt emeli ki, hogy igazi hazafi. Az új világ előnyeit, a munkás-paraszt szövetséget hangoztatja a vőfély, s nem kér hozományt a menyasszonytól, mert: „*Szegénység hazánkban? bizony az már nincsen.*” Házépítésre kölcsönt ad az állam, bútort részletre vehetnek a fiatalok, mert azt a munkások adják. A vőfély a vőlegényt így dicséri rigmusában:

Két normát is megdönt, amíg más csak egyet.

A menyasszony násznagya, aki a falusi esküvőkön vidékünkön sohasem mond rigmust, a násznépet *kedves elvtársaknak* nevezi, s az új párnak a „*Munkások ragyogó hű példái*” emlegeti és a román-magyar testvériséget:

*Kik mindig hűséggel szolgálják a népet,
Népünk büszkesége Dózsa meg Horea
Petőfi, Balcescu meg százan annyian,*

Petre Gheorghe, Ocskó Teréz és Józsa...

- tehát a kommunista vértanúk példáihoz is nyúl.

A Menyasszonyi búcsúztatóban a vőfély a szomszédoktól így búcsúztat:

*Élvezzétek hazánk minden boldogságát,
A párt és a nép adta minden jószágát.*

A vőfély meghívja a násznépet beírni a nevet a néptanácshoz és fogadalmat tenni a kultúrotthonba. Ismét a munkás-paraszt szövetségre, népünk boldogságára, a párt vezető szerepére hivatkozik:

*Szép szabad hazánkban boldogságban élünk,
A dolgozók egymást szépen segítik.
Induljunk hát útra, a népek nevében
Pártvezette úton újabb győzelemre.*

A néptanács előtt a vőfély csendet kér „*a néptanács és a párt iránti tiszteletből*”.

A Fogadalom (esküvő) a kultúrotthon színpadán történik. A szerző a közvetkezőképpen helyezi el a szereplőket: a nézőtérrel szemben ül a néptanács elnöke, az alapszervezeti titkár, a nőszövetségi elnök, az IMSZ titkár, a kultúrotthon igazgatója; előttük tesz fogadalmat a nézőtérnek háttal álló ifjú pár, a násznép pedig a nézőtérre ül és áll.

Ezután következik a néptanácsi elnök beszéde, amely dagályosságával, a pártgyűlésekre emlékeztető szóvirágaival az ünneplő népsereghez beszél, a napfényes jövőről, hazánk virágzó kertjéről, a kollektív gazdaság nagy csatlódjáról, a kommunizmusról, amely majd a falut, a rajont, a tartományt, a munkás-paraszt szövetséget, drága hazánkat fogja erősíteni. Ez a beszéd magában foglalja az egész kommunista pártprogramot, a szocializmus építésének célkitűzéseit, a nemzetiségek egyenlő jogait és a békeharcot.

A pártgyűlésszerű fogadalom azzal folytatódik, hogy a néptanácsi elnök a vőlegénnyel és a menyasszonnyal fogadalmat tétet, hogy harcolni fog „*a párt és a népek zászlója alatt A KOMMUNIZMUS GYŐZELMÉÉRT*”, s hogy jövőendő gyermekeiket a proletár nemzetköziség szellemében fogják majd nevelni.

Miután a néptanács titkára ismét házastársakká nyilvánítja a fiatalokat, a pionírok üdvözlik az új párt zászlóval, kürtszóval, dobpergéssel, harcos üdvözlőket hozva, s arra kéri őket, hogy neveljenek hűségese ifjakat pártunknak és népünknek.

Az I. vőfély felkösönti az új párt s biztosítja rigmussal a násznépet, hogy a vőlegény ezután hűséggel fogja szolgálni a párt, s a népek ügyét „*Mindnyájunk javára: a kommunizmusért.*” Ezután a pionírlányka népünk büszkeségének nevezi az ifjú párt.

A vacsora előtt elmondott rigmusban a szerző a II. vőfély szövegével arra biztatja a násznépet, hogy énekelje Dózsa apánk híres indulóját, s antiklerikális sorral zárja:

Rázza ki a hideg azt a huncut papját.

Mikor a vőfély az ételek után indul, kéri a násznépet, hogy kiáltson éljent a szép szabad hazánkra.

Az I. pohárkösöntő a tömegek tudományos nevelését akarja szolgálni. Rigmusba foglalja az emberiség történelmét, a törzsi szervezettől kezdve, az ösközösséggel folytatva, a hűbéri rendszer és a kapitalizmus hibáit ostoroz-

va. Mivel a lakodalmi asztalnál mondja el, a házasság körülményeiről beszél a történelem során: a nászéjszaka a földesúr joga volt a jobbágyleány esküvőjén, a kapitalizmusban a pénz számított, de ma már pénz és vagyon nem kell, a házassághoz elég a szerelem.

A II. pohárköszöntő dicsőséget kíván hazánkra, s *népünk győzelmére igyunk* felszólítással biztatja a násznépet. Majd így folytatja: „*Vezessen a pártunk újabb győzelemre*”; majd a munkás-paraszt szövetségről beszél. Élteti a néptanácsot, s osztályharcra buzdít:

Ha kell az urakat kinyírjuk egy szálig.

A szertartás befejező rigmusai között a vőfély a kontyolás után ismét kommunista klisékkel fejezi be szövegét:

Ki hű harcost nevelt a Pártnak s a népnek.

Összefoglalva, az elmondottak alapján világossá válhat, hogy ez az átdolgozott, ateista szertartás, az aktualizált rigmusok, a szocializmus építéséről, a kommunizmusról szóló szlogenekkel kiegészített vőfélyversek nem verhetek gyökeret a hagyományban. A rendszer elmúltával az egyházi esküvő tiltásának megszűnésével a falusi emberek mindannyian a hagyományos, régi lakodalmi rigmusokat használják, valamint a régi templomi esküvővel rendezett dramatizált lakodalmi szokásokat.

Tulajdonképpen az ún. IMSZ-escüvők divatja még az egyházon kívüliek számára is jóval korábban megszűnt. A Romániai Magyar Népi Szövetség és a Magyar Autonóm Tartomány megszüntetése, majd a Ceausescu korszak még kegyetlenebb diktatúrája a rendszerhez addig hű népnevelők számára is világossá tette, hogy ez a rendszer nem hozza meg a nemzetiségek várt egyenjogúságát. Így a kultúrotthonban történő „fogadalomtétel” nemcsak mai szemmel nézve nevetséges, de azzá vált már a 70-es években is. Ha a párttag szülők, a KISZ (Kommunista Ifjúsági Szövetség)-tag fiatalok a Securitatétól való félelmükben, állami munkahelyük megőrzése céljából nem mertek templomban megesküdni, a néptanácsnál történő hivatalos esküvő után a kultúrotthonba vonultak a násznéppel, ahol a régi hagyományok szerint megőrzött vőfélyversekkel csak a lakodalmi mulatságot rendezték meg, ateista szertartás nélkül.

Ez a ma már szerencsésen elfelejtett szertartás olyan dokumentum-anyagnak számít, amely nemcsak egy letűnt korszak visszasságait tükrözi, de annak veszélyeire is rávilágít, mennyi kárt okozott az emberek lelki világában, melybe bele akarta magát erőszakolni.

ADATKÖZLŐK

Imreh Sámuel – nyugdíjas értelmiségi, Székelykakasd
Micleané Imreh Ildikó – 43 éves egészségügyi asszisztensnő, Marosvásárhely

Szépné Muzsnai Erzsébet – 83 éves földműves, Székelykakasd

Kissné Szép Júlia – 84 éves földműves, Székelykakasd

Kiss Irma – 54 éves nyugdíjas asszisztensnő, Marosvásárhely

JEGYZETEK

1. Voigt 1978, 416–417.

IRODALOM

VOIGT Vilmos

1978 *csasztuska*. Világirodalmi Lexikon II. Cam-E. Bp. 416–417.

FÜGGELÉK (SZEMELVÉNYEK)

SIRATÓ

IMSZ titkár: (megnyitó)

Kedves jó elvtársak ünnepelni jöttünk

Kitartó munkánkba örömet vegyítsünk

Alapszervezetünk két legszebb virága

Készül esküvőre, s új élet utjára.

Ha ők így akarják szálljon áldás rájuk

Éljék életüket mint nyíló virágok

Induljanak utra friss jó egészségben

Éljen vén, s fiatal örömben, békében

Szabaddá lett hazánk, örökké viruljon

Kard, puska s más fegyver ezután nyugodjon

S hogyha talán mégis mennydörög, villámlik

Ott leszünk a harcban egyetlen egy szálig

Szárnyra kelünk akkor, s megvívjuk a csatát

Megvédjük a népek örök igazságát

Ezzel aztán én a beszédemet zárom

És az új pár kedves bucsuzását várom.

Menyasszony:

Amikor a hajam két ágba bé fontam

Vagy, hogyha úgy tetszett vállamra ontottam

Aki csak rám nézett, szíviük úgy dobogott

Én meg aztán hagytam, szemük hadd csillogjon

*Dobogó szivük hát utánam bomoljon
Mert már akkor meg volt választott legényem
Akiért eladnám minden üdvösségem.
Kívánom nektek hü társat leljetek
Aki vel járjátok mindig életetek
Hogy ez megtörténjen én is esedezek
Tisztelt jó legények boldogság veletek.*

I. vőfély: (Jóska)

*Örömmel fogadom én kedves barátom
Kérésedre illőn helyemet meg állom
Hogyha már itt tartok engedjék meg nekem
Hogy egy pár szoban bátran köszönthessem
Ifjuságunk között jó barátunk voltát
Sok hasznos munkáddal szép példát mutattál
Továbbra is kérünk legyél büszkeségünk
Pártunk tanításán vezéreljél bennünk.*

II. vőfély: (Pista)

*Én is csak azt mondom, mit barátom mondott
Adjatok hazánknak sok ügyes dolgozót
Gazdag szép hazánkban boldog az életünk
Ha dolgozunk szépen lesz bővön kenyérünk
Ha netalán mégis itt több hely nem lenne
Repüllünk rakétán a magas egekbe
Ezzel aztán én is beszédemet zárom
Köszönjük bizalmad én legjobb barátom.*

HÍVOGATÁSOK

(a násznagy meghívása)

I. vőfély:

*Méltó tisztelettel léptünk a hajlékba
A föld áldása szálljon az itt lakokra
A házi gazdától bocsánatot kérünk
Hogy tisztos házába jönni merészkedtünk
Jövetelünk okát elmondjuk röviden
Egy szép menyegző van nálunk készülöben
Melyre a családját általunk hivatja
A boldog vőlegény és a menyasszonya.*

II. vőfély:

*Bőséget és áldást, mindig békességet
Sose érje bu, vagy baj a háznépet*

*Mi illemtudóan engedelmet kérünk
Hogy bátorságot vettünk, s ide beléptünk
Mi (Kaszás Jánosnak) vagyunk küldöttei
Ki kedves mátkáját igaz szívvél kéri
Hogy a már megbeszélt nagy ünnepjük napján
Mint igaz dolgos leánytól várattván
Mélton az ős népi székely szokáshoz
Tiszta szeretettel menjünk a tanácshoz
Az anyakönyvvezető, elnök, titkár előtt
Irrják be nevüket, mondják el az esküt
Fogadalmat tenni a kulturotthonban
Mint akik belépnek a házasok sorába
S hogy mindent elmondunk illő tisztelettel
Kívánjuk addig is éljenek békével.*

I. vőfély:

*Mielőtt elmennénk, kérünk mi még egyet
A kedves menyasszony, tiszteljen meg minket
A vőlegény nekünk szavát adta arra,
Ha mi jól eljárunk, kedves menyasszonya
Kalapunkra diszes bokrétát fog adni
Vőfélyi pálcánkra szallagot fog rakni
Mi tehát kérjük a vőlegény nevében:
Kalapunkat, s pálcánkat diszitse fel szépen.*

Nyoszolyolány (válasza)

*Lépjetek hát, bátran legények előmbe
Tűzzem a szép kendőt mellettek zsebébe
Tűz piros a színe akár csak a vér
Szívünk is megdobban, ha szemünk reá néz
Örök ifjúságot hirdet mindenkinek
Ne kelljen feketét vigyetek senkinek
Köszönöm a meghívást szívesen vállalom
Bizonyosságul nektek ezt a kendőt adom.*

MEGHÍVÓ

II. vőfély:

*Szíves atyafisággal jövénk be a házba
Hiúni a háznépet egy ártatlan nászba
Ősatyáink is mikor házasodának
Minden dolgozot oda ők meghívának
Töllük örököltük e kötelességet
Mert szereti ám a nép a vendégséget*

*Akkor esik jól a dolgozó falatja
Ha maga körül munkatársait láthatja
Ám de nem csak férfi kell a mulatságba
Asszony és lány nélkül nem megyünk a táncba
Azért jövünk tehát most e tisztos házba
Meghívni kelmeteket a mulatságba
Gazdagon fogadni bár senkit sem tudunk
De minden dolgozót tiszta szívvel várunk
Szívesen látjuk ott, s várjuk el kenteket
Itthon ne maradjon az se aki beteg
Most a választ igen szóval kérem
Jöjjenek is mind el arra mindenképpen
Addig is kívánom éljenek békében.*

NÉPTANÁCSNÁL VALÓ BEJELENTŐ

I. vőfély:

*Tisztelt e.nök elvtárs, mindannyiunk atyja
Jancsi Rozsi küldött itt is az iratja
Régi népi szokás örök öröksége
A tanácshoz menni örömben szükségben
Hogy ha már ez így volt, ezután is legyen
Mindenki tudtával fogadalmat tegyen
szívből szívhez szóljon örök eskü szavak
A pártot, s a népet itt is magasztaljuk
Éljen.*

II. vőfély:

*Titkár elvtárs kérem, ki lesz itt a penna?
Aki ezt az újpárt örökre beírja
Mondja is meg neki készítve izibe
A jövő vasárnap itt lesz a násznépe
Kérjük mi helyettük, tegyék meg értettük
Becsületes dolgozó ezért kezeskedünk
IMSZ tagsághoz hiük, a munkában elsők
Szép szabad hazánkat, s a törvényt becsülik.*

KULTÚROTTHON ELKÉRÉSE

I. vőfély:

*Igazgató elvtárs megkövetem szépen
Egy fontos dologban engem kisegéljen
Nagy ünnep lesz nálunk, s máris készülõben
Jancsi Rozsinak lenne menyegzője
Hogy e szép napra derüt vegyithessünk
A nagy teremre lenne éppen most szükségünk*

*Az a bizatásunk, hogy ezt elrendezzük
Színes virágokkal szépen kidiszítsuk
Felelünk mindenért semmi el nem veszhet
Nem hívtunk mi mást csak jó embereket
Mégegyszer megkérem, hogy be ne zárják
Hüségess munkákkal fizetjük meg árát.*

MENYASSZONY KIKÉRÉSE

Leány násznagya:

*Ilyen szép beszédre magam nem kéretem
Elmegyek megnézni talán meglelhetem
Addig is kelmetek üljenek le szépen
Megyek a menyasszonyt keresni izibe.*

Leány násznagya elmegy és egy vénasszonnyal tér vissza.

*Azt mondták ismerik, más nem is kéne
Kérdem a vőlegényt ezért jött ő ide*

Vőlegény násznagya:

Nem! az inkább nekem való.

Leány násznagya:

*Most látom tévedtem, egy kicsit elnéztem
Ugy hiszem maguknak fiatal kéne.*

*Leány násznagya elmegy és egy kislánnyal tér vissza.
Megjártam a völgyet és a bérctetőt
Gondolom megleltem azt a hü szeretőt.*

Legény násznagya:

Nem! de ez jó lesz majd a fiamnak

Leány násznagya elmegy és az egyik nyoszólánnyal tér vissza.

*Már bele is fáradtam a sok járkálásba
Minden nőt én igen jól meg is vizsgáltam
El is hoztam végre kiért kentek járnak
Ezért jöttek ide, biztos ezért várnak.*

Vőlegény: *Ez sem az.*

Vőlegény násznagya:

Mi csürés csavarás, hát mondják meg végre
Kiadják kit kérünk, vagy elmenjünk innen
Tudja is mindenki, hisz sokszor láthattuk
Szeretik ők egymást, el sem választhatjuk
De azért mi illik kérem én a gazdát
Háznépestől együtt a kedves asszonyát
Adják ki már nekünk legszebb virágszálát
Lobogo fáklyákkal rakják ki udvarát
Ne mondjanak nemet, inkább azt, hogy igen,
Mi értelme lenne bánkodni nekiek.
Nem kérünk mi földet, sem semmi hozományt
Meg élnek ők úgy is ezt minjában tudják
Szegénység hazánkban? bizony az már nincsen
Mienk az a határ s osztozunk is szépen
Ha nem jó a házunk? -lerontjuk egy hopra
Kölcsönt ad az állam, építünk is nyomba
Talán a butornál lenne kifogásuk
Kapunk mi részletre adják a munkások
Ami aztán pedig a többit illeti
Megszerzik ők bizony nem kell már félni
Tehát összegezve minden mondokámat
Adják ki a lánykát, szívbeli mátkánkat
Kérem én még egyszer, s aztán utoljára
Adjon erre választ a ház gazdája.

Menyasszony násznagya:

Kedves elvtársak, s ti drága jó gyermekek
Kívánok sok-sok jót és utra eresztelek
De mielőtt mégis elmennétek tőlünk
Egy néhány tanácsot adnék én örököül
Repüljete most már a gondolatok szárnyán
A magas egekig hol legszebb a szivárvány
Ahol legragyogobb a csillagos égbolt
Oda ahol most a legszebb nota szol.
Onnan le bőséges földeinket járva
Munkások ragyogó hős példáit látva
Válaszatok közülük örök példaképet
Kik mindig hűséggel szolgálják a népet
Ha dolgozó népünk golgotáját járjuk
Eme hős példákat mindjárt megtaláljuk
Népünk büszkesége Dozsa meg Horea
Petőfi Becescu, meg százan annyian

*Tövisses utakon szerzett dicsőségünk
Több ragyogó példa csillog most előttünk
Petre Gheorghe, Ocsko Teréz és Jozsa
Kiknek nevét népünk aranybetűkkel írja
Vezéreljen harcra, kitartó munkára
Ragyogo tettekre példaadásra
Szenvedésben hősnak, veszélyben bátornak
Munkában kitartó küzdő harcosnak.*

A KULTÚROTTHONBAN TARTANDÓ CEREMÓNIA

(Vőfélyi bejelentő)

I. vőfély:

*Békességet kívánunk mi mindenkinek
Az ide gyülekezett ünneplő seregek
Ott ki érkezik sok kedves vendégünk
Legyenek szivesek utat engedni nekünk.
Hogy a kedves menyasszon és vőlegény
Letehesse fogadalmát, s a nép előtt esküjét.*

Megjegyzés: a vőfélyi bejelentő után az uj pár lépik be a terembe, utánuk a násznagy és násznagy asszonyok, valamint a koszorus lánok (nyoszólányok)

A fogadalmat a kult. otth. színpadán teszik le az alábbiak szerint:

– az asztalnál közepén a nézőtérrel szemben a néptanács elnöke ül, tőle jobbra az alapszervezet titkára, s majd a nőküldöttek elnöknője IMSZ titkár, kult. otth. ig. és esetleg más közéleti vezető.

– a vőlegény, a menyasszony közepén Töllük jobbra és balra a násznagyok és násznagy asszonyok, mögöttük a nyoszolyólányok és vőfélyek állnak az asztallal szemben, a nézőtérrel háttal.

– a násznép, valamint a kíváncsiskodók a kult. otthon termében lévő székekre ülnek vagy állnak.

NÉPTANÁCS ELNÖK BESZÉDE

Kedves uj pár és ünneplő népsereg!

Amint végig nézek mindannyiunk által ünnepel uj páron és rajtatok ünneplő népsereg magam előtt látom a dolgozó emberiség napfényes jövőjét; dolgos és hasznos életünk uj tavaszának hajnalát, virágok fakadását és virulását; szívből szeretett szép szabad hazánk örökké virágzó virágos kertjét, amelyben családot egy-egy virághoz tudnám hasonlítani és csak felé emelkedett hiszen feslett bimbók a gyermekek, amelyből jövő társadalmunk – a kommunizmus – uj virágai lesznek.

A mai ünnepünk alkalmával községünk virágos kertje – s így hazánk virágos kertje is – egy uj virágzással, egy uj családdal szaporodik. Ez pedig mindannyiunkat, minden dolgozót, öreget, fiatal egyaránt az öröm, a leg-

sebb remények töltenek el, és főképp akkor, amikor nagy családunk kollektív gazdaságunk viruló virágai között a ki boldog és megelégedett életét látja és azt a bátor elhatározást, ahogy Ti a jövőre készültök egymás kezét fogva mint férj és feleség, mint a párt, a nép, a kommunizmus igazi dolgozoja és harcosa egy életre elindul.

pártunk és kormányunk rendkívül nagy gondossággal övezi körül a családot. Társadalmunk alapsejtjeként tekinti, a legkisebb közösségnek, amely egyre gazdagítja erősíti a nagy közösséget, a falut, a rajont, a tartományt és drága hazánkat, a dolgozaink nagy közösségét, valamint a világ munkásosztályának és dolgozó parasztságának szövetségét.

Éppen ezért a RNK. törvényei védik a családot ovják az anyát és a gyermek életét és vigyáz a Ti közös életetekre és boldogságotokra is.

A szocializmust és kommunizmust építő népi rendszerünk megváltoztatta a falu életét. Dolgozó földműveseink – a kollektivisták – boldog és bőséges életét biztosítja. A házásokat ma már nem fenyegeti a nyomor veszélye, a nincstelenség, hanem biztos léptekkel indulhatnak új életük biztos és boldog holnapja felé.

Pártunk a RMP vezette munkásosztály és dolgozó parasztságunk szövetsége szemmel látható és kézzel fogható eredményeként egyre több ipari cikket, mezőgazdasági gépeket, modern butorokat, ruha és más szükséges dolgokat juttat falura, s ezért mi egyre több ipari nyersanyagot és élelmiszert, azért, hogy még boldogabb még szebb legyen valamennyiünk élete.

Továbbá pedig sok új ház és iskola, kulturotthon és sok más középület szépíti községünk arculatát.

A RMP által vezetett RNK. alkotmánya a román néppel egyenlő jogokat biztosít az együtt élő nemzetiségeknek. Ezt mi is, mindannyian érezzük és éppen ezért elszántan és teljes oda adással járulunk hozzá a szocializmus kiteljesítéséhez.

Kedves Vőlegény és Menyasszony!

Ti is mint ifjak: legény és leány külön-külön is hasznos dolgozói és igazi harcosai voltatok társadalmunknak. Tudjuk azt is, hogy családalapításotok még komolyabb és öntudatosabb, még komolyabb és hasznosabb tagjává tesz nagy családunknak, a közösségi életnek.

Közösen dolgoztok ezután azért, hogy családokat és mindannyiunk bőséges életét biztosítsátok, mi pedig azért, hogy a dolgozók nagy közösségét az ország megerősítéséhez hozzájárulhassatok, hogy minden becsületes dolgozóval családunk és az összes dolgozók békéjét biztosíthassuk.

Községünk dolgozói azzal a reménnyel tekint reátok, s azt várja tőletek, hogy példás családi életet éljetek, a legnagyobb egyetértésben és szeretetben. Azt, hogy munkátokkal és minden tevékenységetekkel, hozzájáruljatok a gazdasági társadalmi és kulturális élet felemelkedéséhez, drága hazánk a RNK. megerősítéséhez szebbétételéhez.

Én biztos vagyok abban, hogy községünk dolgozói örömmel és megértéssel követi a Ti életeteket. Ebben a reményben kívánok nektek, a községi néptanács és községünk összes dolgozói nevében sok-sok boldogságot és hosszú-hosszu életet, erőt, egészséget.

FOGADALOM

Népt. titkára:

Kedves Vőlegény és menyasszony kérem, hogy itt községünk dolgozói előtt tegyék meg a fogadalmat, amelyet olvasok és mondják utánam.

Én (Vőlegény mondja a nevet, valamint a menyasszony is) fogadjuk, hogy holtig tartó hűséggel dolgozunk és harcolunk Pártunk a RMP. a népek zászlaja alatt, mint a párt és a nép hűséges katonája, a dolgozónép nagy sokaságában saját családunk és dolgozó népünk boldog és békés életéért, a kommunizmus győzelméért.

Fogadjuk, hogy a saját akaratunkból létrejött házasságot – társadalmunk alapsejtjét – a népek nagy közösségéig soha sem félelemből, sem haszonért, sem valamilyen más érdekért áruba nem bocsájtom, soha el nem hagyom, hanem elszántan küzdök és harcolok azok ellen akik családom és hazánk békés élete ellen törnek mind a végleges megsemmisítéséig.

Fogadjuk, hogy a házasságunkból született gyermekeinket a proletár nemzetköziség a szocialista hazafiság szellemében neveljük, úgy hogy szeressék a pártot, a népet, hogy képesek legyenek érette minden áldozatra.

Néptanács titkár

Kedves vőlegény és menyasszony! Mivel mindketten itt, községünk összes dolgozója előtt fogadalmat tettek, hogy sem a népek nagy közösségének ügyét áruba nem bocsájtjátok, el nem hadjátok, s holtig tartó hűséggel családotoknak és a közösségnek éltek így férjnek és feleségnek, illetve házastársaknak nyilvánítalak.

Erőt egészséget és hosszú életet mindkettőtöknek! Éljen az új házaspár!

Éljen!Éljen! (zenészek tust huznak)

A fogadalom letétele, illetve a házasságá való kinyilvánítás után a pionirok üdvözlése következik, akik zászlókkal, dobpergés és kürtszóval jönnek be a kulturotthonba, s az újpár előtt sorakoznak fel.

I. Pionir üdvözlő beszéd

Kedves új pár!.....pionir egység és az összes tanuló nevében harcos üdvözlésünket hoztuk, kívánunk hosszú életet és sok-sok boldogságot. Legyenek éldaképei községünknek és népünknek. Neveljete hűséges ifjakat pártunknak és népünknek. Neveljete hűséges ifjakat pártunknak, kitarító és lelkes dolgozókat hazánknak, akik majd áldozatos munkájuk révén még szebbé és boldogabá teszik a földet és győzelemre viszik a népek nagy ügyét: a kommunizmust!

Éljen az ujpár!

Éljen! Éljen! (trombitások trombitálnak és a dobosok dobolnak)

II. Pionir üdvözlete

Én a pionir leányok híres nagy vezére
A tanulásban első és a béke híve
Köszöntelek ujpár népünk büszkesége
Harcoljatok értünk békében örömré
Harcos vőlegény kezet fogok én veled
Hüségess menyasszony megcsokolak téged
Éljetek békében örök boldogságban
Népünk örömére állandó vigtségban.

VACSORA FELADÁSA

II. vőfély:

Tisztelettel legyen tele ez a hajlék
Csendességben legyünk, hogy beszédem hallják
Szomorúság bánat mi tőlünk távozzék
Aki nem tud semmit most tőlem tanulják
Vendégeink az asztal megvagyon terítve
Tányér, villa, kés elő van készítve
Jönnek is mindjárt az ételek sorba
Minek az a sok legény, leány hiába
S hogy nehogy az asztalon az étel meghűljön
A felmelegítése dologba kerüljön
Tesék vendégeink helyre telepedni
A muzikusoknak is meg kell pihenni
Mert méltó, hogy itten az öröm terjedjen
Testünk részt vehessen italban, ételben
De ne féljen senki, hogy csömörbe fog esni
A gyomrát itt nálunk meg nem rontja senki
Vőfélyek érkeztek messze Ázsiából
Ősi népünk híres régi hazájából
Ügyességben nincsen párjuk a világon
Panasz nem is lehet a felszolgálásban
Most első tál étel lesz bagoly nyertés
Második tál étel rossz kemence nyögés
Csiko orátás, meg borju bögés
Harmadik tál étel, üres szekér zörgés
És végül öreg sündiszno bepácolva
Sült pecsenye nyest, s egy ügyes fejsze foka
Háromszáz esztendő heréknek az agya
Ötven esztendő gatyamadzag boga

Hát még kint a konyhán szépen nyársba huzva
Ezer kalap bolha, harminc veréb gége
Ha mind elmesélem négy nap se lesz vége.
Most már vendégeink nem mokázom továbbra
Villám sebességgel futok a konyhára
Aztán megjelenek mindjájuk láttára
Ha hamarabb nem e hét nyolcadik napjára.

POHÁRKÖSZÖNTŐ

Elvtársak testvérek! mondjak igazságot
Nem beszélek tréfát hanem valóságot
Adjanak hát nekem egy kis csendességet
Ameddig elvégzem ezt a kis beszédet
Mikor őseink nősülni akarának
Nagyon sokat jártak míg asszonyt kapának
Mert az emberiség úgy széjjel volt szorva
Évekig jártak míg más törzsre akadtak
Anyajogu nemzetség volt az első forma
Míg az emberiség az ösközösségig eljuta
Aztán az apajog kerül előtérbe
Állatot tenyésztve vándorolva élve
Amint a munkaeszközök fejlődének
Rabszolgatartók is mindjárt megjelennek
Nyögöt a rabszolga, verték és pufálták
Áldozatos harccal vívták ki a csatát
Utána aztán a hüberség követte
Ahol a menyasszonyt a hübérrur elvitte
Övé volt a menyasszony nász éjszakája
A jobbágy legény pedig sirt bánatában
Ezt a ronda rendszert egy ujabb váltja fel
A kapitalizmus, hol a család és pénz kell
Nem számít ottki milyen szép vagy csunya
Csak pénzzel telt legyen pénzes zacskoja
Pénzért adták-vették meg itt a szerelmet
A szegény legény? az senkinek sem kellett!
Az asszony népnek is úgy volt becsülete
Ha fiatal, s üde volt, a nők szépsége
Igaz az, hogy ma azok nálunk elmultak
Nem kell már pénz, vagyon a házasonak
Minden dolgos ember tud tisztán szeretni
Tiszta szerelemből házasságot kötni
Sok példát lehetne itt most felsorolni
Melyet be is lehet most bizonyítani

*Boldog is az kinek jó a felesége
Mert a jó asszony a ház ékessége.
Kedves vőlegény én példádat követem
És mához egy két évre meg is nősültem
A népek szeretete kössön minket egybe
Hidje el mindenki ez a versem vége.*

Asztalbontáskor

*Tisztelt vendégeink, lányok asszonyaim
Kérem hallgassák meg egy néhány szavaim
Ugy látom, hogy nálunk már nem éhes senki
Asztaltól felállni kérem sziveskedni
Mivel, hogy én ide beválasztva lettem
Muzsikusokat is ide bevezettem
A primás engem azokkal biztatott
Hogy az ő számára sok erszény nyitattott
Akkor előveszi ő szaporán a kottát
Huz is már román-magyar-cigán notát
De csak úgy nyul szivesen a muzsikához
Ha a százásokat rakjuk vonójához.*

ÁGY BETÖRÉS BEJELENTÉSE

*Betörött az ágyunk újra van szükségünk
Egy új asszonnal több lett a népességünk
Meg kérjük a vőfélyt keresen más ágyat
mig mi együtt járjuk az asszonyi táncot
Huzzad Simi-Laji a mi vig notánkat
Az jöhet most táncha kinek betört ágya.*

ÚJ ÁGY BEJELENTÉSE

*Ujágyat faragtunk szépen kidiszitve
Nem is puha fából, keményből készítve
Bele feküdhetik most már a nász népe
Nem törik be többé garantalunk érte.*